

Konferencija na temu alternativna služba i prigovor savjesti na služenje vojnog roka

Vijeće Evrope i Ured Visokog predstavnika su juče u Sarajevu održali Konferenciju na kojoj su razmatrani alternativna civilna služba i prigovor savjesti. Konferenciji je prisustvovao potpredsjednik Federacije, Ejup Ganić, te predstavnici Predsjedništva BiH, Stalnog komiteta za vojna pitanja, Ministarstva odbrane i Ministarstva unutarnjih poslova Federacije i Republike Srpske, kao i predstavnici zainteresovanih grupa građanskih društava u BiH i međunarodne zajednice.

Alternativna civilna služba predstavlja metod izvršenja obaveze služenja vojnog roka putem potpomaganja države i društva bez učešća u vojsci. Pravo na prigovor savjesti i na alternativnu službu u odnosu na vojnu službu predstavlja osnovnu komponentu univerzalno priznatog prava na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti. Prigovarač savjesti je ona osoba koja iz ubjedljivih razloga savjesti odbija koristiti oružje.

Prvi cilj Konferencije je bilo predavanje stručnjaka iz Vijeća Evrope o evropskim standardima ljudskih prava i praksi u pogledu alternativne službe i prigovora savjesti na služenje vojnog roka.

Drugi cilj Konferencije je bio da se u BiH prenese svijest o konceptu alternativne službe i prigovora savjesti. Skrenuta je pažnja na Aneks 7, Poglavlje 1, Općeg okvirnog sporazuma za mir, zatim na Sarajevsku deklaraciju (iz februara 1998. godine), kao i na Aneks 1 Konačne arbitražne odluke za Brčko

(iz avgusta 1999. godine). Svi ovi dokumenti pozivaju na implementaciju zakona o prigovoru savjesti i alternativnoj službi. Pažnja je takođe skrenuta i na odredbe sadržane u oba entitetska zakona o služenju vojnog roka, kojima je predviđen prigovor savjesti na služenje vojnog roka, kao i izvršenje obaveze služenja vojnog roka u nevojnim humanitarnim ili drugim organizacijama koje su korisne za zemlju.

Treći cilj Konferencije je bilo isticanje činjenice da u određenim aspektima nijedan entitetski zakon nije u potpunosti u skladu sa relevantom Preporukom Vijeća Evrope ŠR(87)8Ć, kao i razmatranje načina na koje se ovi nedostaci mogu otkloniti.

I na kraju, cilj je bio razmotriti načine na koje se mogu implementirati sistemi alternativne civilne službe. Naime, iako zakoni pružaju pravo na alternativnu službu, do sada je poduzeto svega nekoliko praktičnih koraka u cilju ostvarivanja tog prava.

Predstavnici Vlada oba entiteta, lokalnih nevladinih organizacija i međunarodne zajednice su uzeli učešće u vrlo konstruktivnoj diskusiji koja je za cilj imala iznalaženje praktičnih rješenja za konkretne prepreke sa kojima se BiH trenutno suočava. Istaknuta je potreba za izmjenom oba entitetska zakona čiji je tekst izrađen 1996. godine.

Na Konferenciji je zaključeno da će ljudi biti upoznati sa zakonskim pravom na prigovor savjesti, te da država i Vlade oba entiteta trebaju provesti ekonomski održive sisteme alternativne civilne službe, uz pomoć lokalnih nevladinih organizacija i međunarodne zajednice.